

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm. Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 30 (553).

Fredagen den 29 juli 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam ..... kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modet., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben ..... » 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgåfningsstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösnr: endast för kompletteringar.)	Annonserpris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
--	--	--	--	---	--

Helen Adams Keller.

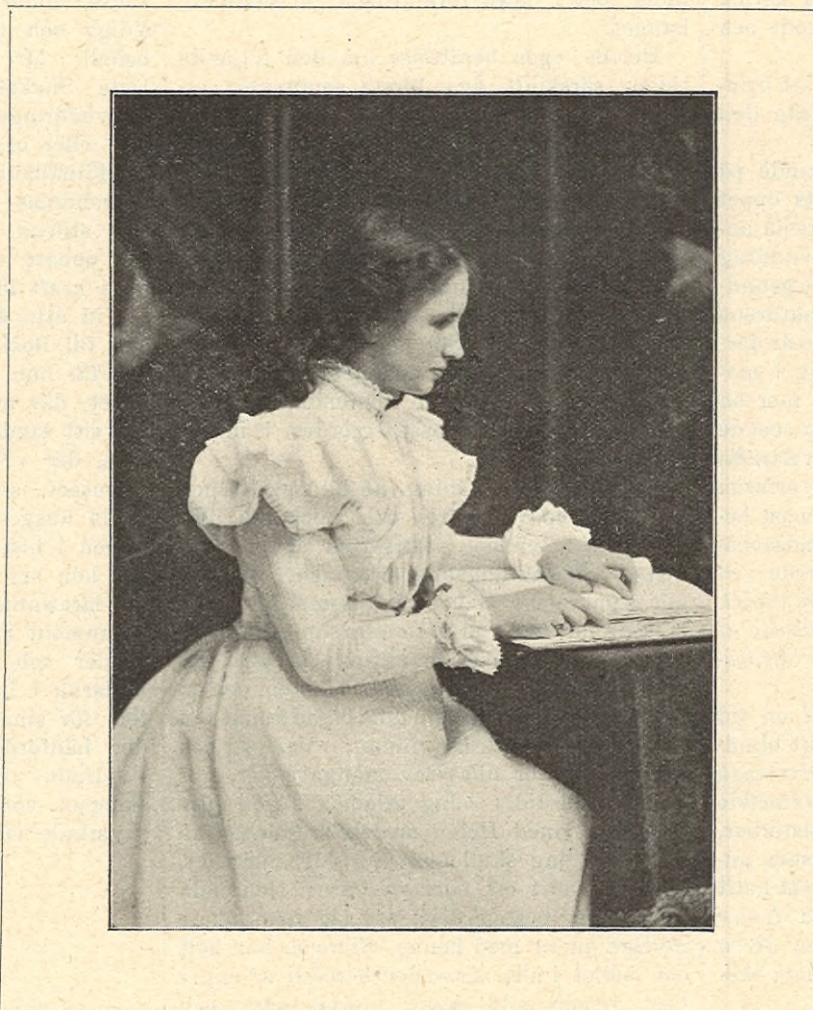
Obstacles are things to be overcome.

»Hinder äro saker, som skola öfvervinnas.» Sällan har en sjutton-åring i högre grad än Helen Keller förverkligat dessa ord, hvarmed de små barnafingrarna en gång profetiskt »punkterat» in hennes lifts program.

Och sällan ha hinder rest sig så höga.

En begåfvad ande, med det mest intensiva behof att få dela med af sin redan tidigt utpräglade personlighet liksom att själf få del af den omgifvande världen, och skenbart dömd att i okunnighet framlefva den blindas och döfvas mörka och tysta lif, men som med dunkla hågkomster af solljus, blommor, fågelsång, kärleksfulla blickar och röster famlar efter att slippa ut ur sitt fängelse och, när en hjälpare hand räcket, begärligt omfattar den, med dess bistånd söker arbeta sig ut ur de stängsel, som hindra, och jublande steg för steg lyckas däri — sådana äro hufvud dragen i Helen Kellers historia. Den är i själfva verket underbar ända därhän, att riktigheten af de fakta, som därur framträngt till offentligheten, betviflats, tills de af öfvertygade tviflare själfva slutligen bekräftats.

På samma gång vi skänka Helen Keller vårt deltagande och vår sympati i hennes förtröstansfulla kamp och glada segrar, ägna vi vår beundran åt miss *Anne M. Sullivans* hängifna, klarsynta ledning, hvilken i Guds hand varit medlet till den enastående framgången.

Helen Keller är född den 27 juni 1880 i *Tuscumbia*, en liten stad i nordvästra Alabama. Hon är äldsta dottern till för något år sedan afidne major *Arthur Keller*, hvars släkt härstammar från Schweiz. Moderns familjenamn *Adams* bär Helen tillika med sin fars.

Amerikanerna fästa, som känt, med en ung nations relativa fattigdom på historiska minnen, stort afseende vid hvad som efter deras begrepp är aristokratisk börd, och med tydlig tillfredsställelse framhålla de amerikanska tidskrifterna, att Helen på fädernet härstammar från kolonien Virginien först guvernör, *Alexander Spets Wood*, samt är besläktad med familjerna *Lee* m. fl., medan hon på modernet är befryndad med de förnämsta Bostonsläkterna: *Adams, Hale, Everett*, hvilket förklarar, att hon i sin person förenar såväl för nordens som för södern karaktäristiska drag. Att leda sina anor från de puritanska kolonisterna, från detta kraftfulla släkte af män och kvinnor, som med försakelsens och frihetskänslans dubbla hjältemod undan politiskt och religiöst förtryck sökt sig ett nytt fädernesland bortom världshafvet och brutit bygd i urskogarna, är visserligen ett arf att sätta värde på, och de läkare och vetenskapsmän, som ingående studerat Helen Kellers märkvärdiga själsutveckling, underlåta ej att konstatera betydelsen af hennes från föräldrar och förfäder i många generationer nedärfda, ovanligt sunda fysiska och psykiska anlag.

Helen Kellers barndom om-

Är du lycklig, väl, så gläd dig
At din lycka med en hvar,
Och ju mer du delar med dig,
Desto mera har du kvar.

Räck oss handen, vägra ingen,
Låt hvar glädje, som du njöt,
Flyga genom brödringen
Liksom en elektrisk stöt.

Esaias Tegnér.

strålades af all den kärlek och glädje, alla de ljusa förhoppningar, hvarmed ett ungt, lyckligt föräldrapar i ett förmöget och komfortabelt hem i den soliga södern kunde hälsa sin förstfödda, tills en häftig febersjukdom bragte deras 18 månader gamla dotter till dödens rand och föräldrarna nära förtviflan, för att efter någon tid lämna henne tillbaka åt dem — *beröfvad syn och hörsel.*

»När jag uppvaknade och fann, att allt var mörkt och tyst, trodde jag antagligen, att det ännu var natt, och jag måste ha undrat, hvarför dagen dröjde så länge med sin ankomst. Men steg för steg vande jag mig vid tystnaden och mörkret, och slutligen glömde jag, att det någonsin varit ljusst. Jag glömde nästan allt: en enda sak stod kvar i mitt minne, det var min mors ömma kärlek. Då jag ej hörde något ljud, tystnade min barnstämma snart.»

Tills den lilla vid sju års ålder fick sin lärarinna, framlefde hon sin glädjelösa tillvaro i okunnighet, en tid, om hvilken hon själf senare skrifvit: »Jag tror icke jag ofta smålog, innan min lärarinna kom till mig och lärde mig, huru full världen är af sköna, underbara ting, och allt sedan dess har mitt hjärta varit till brädden fylldt af kärlek och glädje.»

Aldrig glömmar hon den kväll, hon så lefvande skildrat, då miss Sullivan i sällskap med modern anlände från järnvägsstationen och i sina armar slöt den skygga, lilla flickan, som undrande stod vid porten och som i detta ögonblick säger sig ha känt, »att den främmande damens kärlek skulle göra hennes lif luft och godt och lyckligt.»

Morgonen därpå begynte arbetet att bringa den fängslade anden budskap från den värld, hvori den var en främling.

Detta arbete var icke ett famlande på måfå. Om än ett vidt rum lämnats öppet för afpassning efter Helens individuella anlag, var dock planen till sina hufvuddrag från början utstakad, och den ledande grundsatsen däri var tron på människonaturens oändliga utvecklingsmöjligheter. Tio år därefter, sedan Helen Keller visat sig i mogenhet, uppfattning och kunskaper mer än väl kunna ställas i bredd med sina seende och hörande jämnåriga, ja, äfven öfverträffa de flesta bland dem, intygar den erfarne föreståndaren för den skola, hon senast besökt, att hennes framgångsfulla inträdesexamen till Harvard-universitetet utgjorde »ett bevis icke blott öfver miss Kellers skicklighet, utan också öfver det sedan årtal tillbaka af miss Sullivan planlagda och fullföljda tillvägagångendet».

Den unga lärarinnan hade själf en tid varit blind och uppfostrats i ett stort blindinstitut i Boston. Kallelsen att öfvertaga ledningen af Helens uppfostran föranledde henne till ytterligare ett års specialstudier, särskildt beträffande de metoder, som användts vid ett liknande fall, nära ett halft sekel tillbaka i tiden, nämligen vid *Laura Bridgmans* undervisning genom den äfven för svenska läsare af Fredrika Bremers skildring kända *dr. Howe*.

Det gällde att medels det enda sinne, som Helen för detta ändamål kunde förfoga öfver, söka bana väg för bekantskapen med världen omkring henne. På fingerspråket lärdes först de enklaste benämningarna på bekanta föremål: *docka, hatt, nål*. Till en början var detta blott en lek, som Helen mekaniskt eftergjorde, utan att fatta betydelsen däraf: »Ännu visste jag ej, att hvarje sak har ett namn.» Först efter ett par veckor gick meningen med dessa fingerrörelser upp för henne: »I detta ögonblick af plötslig ljusning uppdagades för mig språkets mysterium.» Hon synes ha genomilats af aningar, att i sin hand ha fått nyckeln till vetandets värld, och hon gick ifrån brunnen, när denna upptäckt gjordes, »ifrig att lära allt». På kvällen, då hon låg i sin bädd och i tankarna genomgick de fröjder hon upplefvat, kände hon sig öfverlycklig: »För första gången längtade jag till morgondagen.» Några år senare skriver hon om sin lilla skyddsling, *Tommy Stringer* — blind och döf liksom hon själf —: »Endera dagen skall det lysa in i hans förstånd, att hvarje sak har ett namn. Då skall han bli lyckligare än en kung.» I sin själfbiografi skildrar hon de första lyckliga dagarna af sin »frihet», då allt föreföll henne skälfva af lif, då hon hade svårt att hålla sig stilla af glädje öfver »det märkvärdiga och nya ljus, som gått upp» för henne och af ifver att stafva upp allt. Ordförrådet växte dag för dag. Utvecklingen försiggick under detta skede med otrolig hastighet. Abstraktioner fattades snart, utan förklaringar, af sammanhanget.

Helens egen berättelse om den följande tiden, särskildt den första sommaren, erbjuder en fängslande bild af det, som Comenius för den tidigaste barnåldern drömt om under namn af »moderskola», en dröm, som blott allt för sällan förverkligas. »Min lärarinna och jag voro dagarna igenom ute, och jag njöt af det glömda ljuset och den återfunna solen.» Där samtalades ifrigt om allt, som kom i den lilla hungriga elevens väg. Växter och djur passerade revy, deras egendomligheter diskuterades, de enklaste lifsfenomenen förklarades, lärorika besök gjordes i menagerier.

Äfven sedan läsning af blindskrift och skrifning snart inlärts och böckerna blifvit Helens vänner, fortsattes år efter år denna »åskådningsundervisning», hvarvid allt som möter Helen blir föremål för lifliga skildringar och intresserade samtal. »Jag önskar veta mycket om allting» är ett af Helens stående uttryck under barnåren, och en gång nedskref hon på sin tafla bland annat den rörande bönen till lärarinnan: »Var god och berätta för er lilla elev många saker, när ni har god tid.» »Jag talade,» säger miss Sullivan, »med Helen medels fingrarna lika fort, som jag skulle ha gjort det muntligt, om hon varit ett normalt barn. Den enda skillnaden bestod däri, att jag nog talade mycket mera med henne, eftersom hon helt och hållet i alla afseenden berodde af mig.» Och genom alla dessa samtal näres och

utvecklas hos Helen den henne måhända redan i ovanligt hög grad medfödda sympatin för allt som finnes i »denna sköna värld», där hon gärna skulle vilja lefva »i sexton hundra år». Få små flickor ha som hon reda på alla blommor, med deras former och färger, och hufvudet fullt af sagans och mytens sinnrika fantasier om dem. Djuren äro hennes särskilda favoriter; med sin hund, sin åsna och sin ponny underhåller hon sig som med vänner, »muntligt» och skriftligt. Äfven den minsta mask tar hon gärna i försvar. Men framför allt är det människan hon älskar: sina föräldrar; sin kära lilla syster Mildred, »ljuf som en sommarmorgon»; sin elfva år yngre »baby brother», om hvilken hon kort efter hans födelse uttalar den förhoppningen, att han skall växa upp »god och vis och kärleksfull» som den person, hvars namn han bär; Tommy Stringer, till förmån för hvilken hon afböjer den insamling, som erbjudits henne i syfte att ersätta förlusten af hennes favorithund: »Jag älskar stora, trogna hundar, sådana som Lioness, men jag älskar små gossar och flickor ännu mera.» Hennes tillgifvenhet för miss Sullivan är lika sällsynt som lättförklarlig. Sedan håller hon innerligt af sina vänner, små och stora, närvarande och frånvarande, ja, öfver hufvud alla människor. Slutligen äro där historiens, sagans och diktens hjältar och hjältinnor, som värma hennes sinne och lysa upp hennes inre värld. »Jag är aldrig ensam; någons tankar följa mig alltid,» säger hon vid 14 års ålder till *dr. Bell*. Detta under barnåren grundlagda, mångsidiga och lefvande intresse har hon än i behåll. Mr Gilmer, som med henne i fjol läste Shakespeare och Burke, anmärker: »bevisföringens politiska bärvidd, rättvisan eller orättvisan i det ena eller andra, tidsförhållandenas historia, de handlande personernas karaktärer, ordens betydelse och stilens egendomligheter, allt kom under debatt, antingen jag önskade det eller ej, i kraft af Helens intresse.»

Vid åtta års ålder föres Helen första gången till Boston. Under vistelsen i Washington får hon, i trädgårdarna omkring Hvita huset, där hon »såg» presidenten, »lära sig om sitt lands lagar». I Plymouth, vid den sten, där »Pilgrimsfäderna» landstigit, och i museet, som förvarar deras biblar och enkla husgeråd, ges henne »den första lektionen i historia». Några dagar senare känner hon sig »stolt att vara amerikanska», då lärarinnan på toppen af Bunker Hill Monument förtäljer för henne om förfädrens strider och segrar för friheten. På sandkullarna i Brewster, med den vida Atlanten för sina fötter, sitter hon långa stunder hänförd, medan lärarinnan för henne skildrade »den majestätiska oceanen och skeppen, som, likt fåglar med hvita vingar, skymtade vid horisonten».

(Slut i nästa n:r.)

I sekelslutet.

Några tankar och reflexioner af E. V. A.

(Forts. och slut.)

Förvisso har mången börjat att känna denna smakriktning osund och kväfvande och bida därför med längtan den stund, då luften blir rensad, då det enkla, friska, osökt naturliga kommer till sin rätt och det moderna epos får blifva hvad det bör vara: ett uttryck för såväl det *sanna* och *goda* som för det *sköna*. Och romanen kan hafva en så i hög grad uppfostrande och humaniserande verkan, att man blir vemodig, då man betänker, huru ofta den äfven kan skada genom att snärja svaga unga själar och missriktade karaktärsdaningen.

Men icke bär blott litteraturen skulden till de missriktningar, vrångheter och öfverdrifter, som så hjärt falla i dagen, då man vill skåda kvinnosakens nutidsfysionomi under ögonen, om den ock kan tillräknas ett ganska drygt ansvar. Vi böra ihågkomma, att nutidens njutningslära, den må nu uppträda i gröfre eller finare form, följde såsom det naturliga motstånd, hvarigenom föregående tids pessimism, stränga uppfattningar och kufvade lefnadslust skulle hämnas och modifieras. — Måhända är jag ledd af våld, dock bekänner jag min större sympati för åttioalets unga kvinna med sin ärlighet, sin sanningssträfvan och sin litet torra nykterhet, framför en af nittioalets »lifsglada» unga kvinnor.

Hem och skola bära för visso ett drygt ansvar för den slapphet, den brist på moraliskt gry och stadga, som vidlåder själs- och karaktärsdaningen hos vår ungdom.

»Lifvet är en strid från början, ungdomen dess bärsärksgång. Klämmas skall han mellan sköldar, tills det vilda mod är tömdt.» Det är en ädel klang af stål i dessa skaldens ord, och ur en dylik utvecklingsgång framgår måhända de största karaktärerna. Vi äro dock icke några vikinganaturer längre, hvarken i lekamligt och ännu mindre i andligt hänseende; därför tarfvar ock denna sats i våra dagar betydliga modifikationer. Men anser man, att den inrymmer någon sanning, då blir kontrasten mellan den gammaldags uppfattningen och den moderna rent af himmelskriande. — Se här den basis, på hvilken åtskilliga varieteter af vår tids unga kvinnor utvecklas. Barnen veta af intet annat tvång än skolans arbetstvång, i öfrigt växa de upp i frihet och själfsväld. Ungdomen drifves af individualitetens tendenser, som ofelbarligen utveckla egennytta, despotism och nyckfullhet. En eller annan känner sig måhända tillika manad att »lefva i sanning», visande sitt förakt för erfarenhet och auktoritet, och detta mången gång under ett så ifrigt ådagaläggande af likgiltighet för andras omdöme, att det nästan ingifver tvifvel på verkligt oberoende däraf.

Att många af de lyten, som vanpryda vår tids unga kvinnor, få tillskrifvas en i hemmen ofta rådande, sorgligt slapp både tukt och anda, kan säkerligen icke förnekas. Det tyckes mig nästan, som vore ungdomen inom vår medelklass den, som mest blifvit anstucken af de idéer och det skick, som kännetecknar »le-fin-du-siècle» — detta så betecknande, men så odrägligt utslitna uttryck. — Åtminstone, mera ytligt att döma, förefaller det mig, som om medelklassens mödrar ofta ställde vida större anspråk på

förfining i skick och sätt, tal och uttryck hos sina städerskor och kammarjungfrur än på sina icke alltför sällan tobaksdoftande, högljudda, säkra och »gå-på-iga» unga döttrar. Jag tror verkligen (jag vågar tala endast i största allmänhet), att man jämförelsevis finner flere väluppfostrade unga damer bland aristokratien och bland borgareflickorna. De senare äro mera timida, mindre själfsäkra och mindre bevandrade i litteraturen. De förra växa ganska ofta upp i stort yttre tvång och under en massa konventionella hänsyn, hvilket, om det än icke medför något så verkligt och godt resultat, dock vänjer dem vid en viss själfstukt och förskaffar dem öfning i själfbehärskningens ovärderliga konst. Ur medelklassen rekryteras företrädesvis våra ämbetskvinnor, och bland dem frodas företrädesvis och måhända ursäktligt nog denna hänsynslöshet och själfviskhet, denna ringaktning för familjeband och därmed följande plikter, som är så upplösande för familjelifvets innerlighet och kontinuitet. »Familjeflickorna» inom medelklassen få ofta lefva i mycken sorglöshet och under en frihet från tvång, som skulle förefalla flydda generationer rent af häpnadsväckande.

För visso skulle det icke vara rättvist att tillvita skolorna, att de visserligen odla ungdomens förståndsgåfvor, men lämna dem utan sedlig ledning och religiösa grundsats; ty just i våra dagar blir skolan allt mera medveten om sin plikt att uppfostra och dana karaktärer. — Men resultatet, efter dem spanar man ännu tämligen fåfängt.

Jag har här påpekat några fula sjukdomssymptom, som finnas hos vår kvinnliga ungdom. Det onda kan uppträda mer och mindre ohöjdt, mer och mindre stötande, understundom helt förtäckt. Men det är ett ondt, som genomsyrar alla de mera bildade samhällslagren. Det har försimplat och skämt tonen i hela umgängeskretsar, och det har stört friden i mångt hem samt förorsakat obotliga missförhållanden.

Ibland skymmer detta fula lyte bort de glädjande frukterna af kvinnoemancipationen. I sådana ögonblick gripes man af misstro till framåtskridandet, och man blir frestad att anställa ofördelaktiga jämförelser mellan de unga kvinnorna vid seklets morgon och i dess afton. Man tycker sig se dessa graciösa, sirliga unga damer från århundradets början, tillbakadragna, blygsamma och hänsynsfulla. Mindre »ärliga» måhända än nutidens unga damer. Kanske en smula tillgjorda, i motsats till vår tids sökta naturlighet. Ängsligt döljande sina känslor, icke braverande med dem. I dessa stunder är det, som man blir frestad att undra, om allt det, som under vårt århundrade gjorts för att höja kvinnans ställning, upplysning och framåtskridande, verkligen bidragit att lyfta och bilda hennes själ och ande, om det medfört några synnerligen tillfredställande resultat. Jag är nog optimist att tro att så är, men jag längtar att se nästa sekels unga kvinna framgå ur vår tids kaos ren, fri och stark — väl disciplinerad, rustad och mogen att beträda nya, fruktbringande fält för sin ande och verksamhet.

Vill du icke blifva bättre, så upphör du snart att vara god.

S:t Bernhard.

«Små krukor».

Pennteckning för Idun af Jenny Hallin.

Leonard Zabell satt tankfull och stödde sin runda haka med en krocketklubba, under det att hans korta åttaåriga ben fingro dingla utan stöd ned från kanten af den tämligen höga gröna trädgårdsstolen. Det var likväl inte värre, än att tåspetsen på hans bruna sko nådde ner, då han sträckte på sig riktigt. Han kunde till och med böka upp ett litet, litet grand jord med den, och det såg ut, som om just detta var målet för hans sträfvan.

Vid hans energiska försök därmed kom en bred, hvit rand af det bästa hull, man kunde önska, till synes mellan hans korta, svarta sammetsbyxor och de långa tricotstrumporna. Det brydde han sig inte ett tecken om, ty han hade viktigare saker att tänka på, och den där gräfningen med tåspetsen var inte alls det viktigaste, fastän det såg så ut.

På den sandade gången hördes hastiga, småtrippande steg. Leonard höjde hufvudet för att se, hvem det kunde vara, men solstrålarna silade ned mellan körsbärsträdens blomfyllda grenar, utan att hejdas af de mjälla utvecklade bladen, och bländade honom. Han knep ihop ögonen, så att de blefvo som smala strimmor, men strålarna listade sig mellan de långa ögonfransarna in i dem ändå.

Nå ja, han visste ju i alla fall, att det var Lilly. Det var ingen i hela huset, som trippade och dansade så där lätt som hon — inte han själf en gång!

Han försjönk i tankar igen och gräde för ombytes skull med den vänstra foten. Läget var obekvämt, och den högra behöfde hvilas efter sina ansträngningar.

»Lellan — Lellan!»

Nej, Lellan satt bara med munnen i strutform och såg djupsinnig ut.

»Lellan, du! Här har jag gått och letat efter dig.»

En solbränd liten hand lades på hans knä på den hvita randen mellan byxorna och strumporna. Nu ändtligen hade han funderat ut så pass, att han kunde både höra och svara. En spädd lemmad sexårs flicka stod framför honom, och det var mycket riktigt Lilly, hans lilla kusin, som befann sig på ett långt sommarbesök hos hans föräldrar.

Han kastade krocketklubban bredvid och skyndade att dra upp strumporna.

»Det var riktigt bra, att du kom, Lilly, jag ville just tala vid dig!»

Den lilla flickan släpade i hast dit en trädgårdsstol, som stod i närheten, och klängde försiktigt upp på den yttersta kanten däraf. Så var hon då i ordning att höra på.

»Jo, Lilly, kan du tänka dig! — Det är en, som är förlofvad, och en till, som är förlofvad, här i det här huset,» sade han viktigt i hviskande ton och visade på det ståtliga boningshuset, kring hvilket kaprifolium och knoppande klångrosor lindade sina veka grenar.

Lilly spärrade upp sina ljusblå ögon. Hon kunde knappt tro det och skakade hufvudet, så att det långa, ljusa hårets tvärklippta nedre kant nådde ner till det mattblåa sidenbandet, som löst höll tillsammans hennes hvita klädning.

»Jo, visst är det sant, vet jag! Det är Totti och farbror Algot, du! Mamma sade det nyss för mig, när jag var inne i salongen. Jag frågade, om jag fick tala om det för dig, och det fick jag.»

»Har Tora fått förlofvad? Hur ser förlofvad ut,» frågade Lilly med väckt nyfikenhet.

»Hvad du är liten, lilla Lilly,» tyckte Leonard mildt med ofantlig öfverlägsenhet. »Förlofvad kan man bli, men det ser ingenting ut, inte! Och så kan man inte bli det heller, förrän man är så rysligt, *rysligt* gammal — Totti är tjugutre år och farbror Algot tjugufem!»

Hans stora, mörkblå ögon sågo forskande på Lilly för att se, hvilket intryck detta meddelande skulle göra. Hans lilla lekkamrat blef häpen, men inte på det sättet, som han tänkt sig.

»Är Tora bara tjugutre år? Jag tänkte, att hon åtminstone var femtio,» utropade hon.

»Det tyckte du, för att du är liten och inte har gått i skolan, men så är det i alla fall inte. Mamma är ju inte femtio år en gång.»

Då Lilly för några veckor sedan för första gången kom på besök till major Zabells, tog Leonard genast hand om henne med beskyddande manlighet och hon var med sina sex år på nac-

ken tillräckligt kvinna för att finna sig väl därmed. Därför var han, som var åtta år och gått i skolan en tidrymd på ett och ett halft år, mycket stor och förständig — och stark se'n! — och hon mycket, mycket liten och i behof af ständig omvårdnad och ledning. Därom voro båda fullkomligt eniga.

När Lilly fått sitt misstag angående kusin Toras ålder vederbörligen rättadt, funderade hon vidare på det konstiga talet om förlofningen.

»Lellan du, hur blir man förlofvad?»

»Det vet jag, det, för jag satt inkruken under hängasken med kattungen i famnen, när Totti och farbror Algot förlofvade sig. Om du vill vara Totti, så skall jag vara farbror Algot. Vill du?»

Jo då, Lilly ville så gärna, så gärna.

»Skall jag ha hatten på mig?»

»Det kan kanske göra detsamma,» tyckte Lellan tveksamt, »nej, det är bäst, att du tager den af, för Tora hade ingen hatt,» tillade han med vunnit öfvertygelse.

Lilly lade sin stora spetshatt på gräset och strök tillbaka ett par hårbucklor från sin mjällhvita panna. Nu väntade hon Lellans vidare ordres. Han satte alla fingrarna i sitt lockiga bruna hår och tänkte efter. Det är inte så lätt heller att ge en lektion i, huru man förlofvat sig!

»Jo, nu — nu kan vi börja! Vi flytta tillsammans våra stolar och låtsar, att det är soffan därborta.»

Han visade med handen åt en hvitmålade järnssoffa framför ett par knoppande jasminbuskar i närheten af den omtalade hängasken.

Efter åtskilligt kånkande stodo stolarna i antaglig position.

»Nu skall du sätta dig på stolen där — dra ner klädningen, så kan man tro, att du har lång klädning! Så ja! — Ta ett strå eller hvad som helst att plocka med fingrarna på! Ja då, det duger. Sen ska du böja nacken och se andäktigt ut och se ner och titta opp på mig!»

Lilly hängde ängsligt på stolskanten och såg ut, som om hon sålt smöret och tappat pängarna.

»Så ja, det är bra! Nu skall du bara se på mig ibland också.»

Lilly hvälvde ögonen uppåt, så att hon nära nog vände ut och in på dem.

»Du kan det ändå bättre än själfva Totti,» tyckte Leonard uppmuntrande, »så nu kan vi börja riktigt.»

Han drog ned den hvita blusen om sin knubbiga byst och ordnade sjömanskragen. När det gäller riktigt på fulla allvaret, så kan ju det yttre också vara af sin icke så lilla vikt.

»Nu sätter jag mig nära invid dig, och så flyttar du dig lite' längre bort, och så tittar du upp — så där, du vet! Sen så säger jag: »Aldrig, aldrig i hela vida världen!» för det sa' farbror Algot, just när kattungen sprang, så att jag kunde höra, hvad de sade. Då säger du: »Jo, pytt också!» Det skall vara så, för så gjorde Tora! Så ja, Lilly, nu gjorde du det riktigt bra! Men nu kommer det värsta. Då sa' farbror Algot: »Tora, Tora, hur kan du ha hjärta att säga och tänka så?» Hans röst var så tjock och grof, att det lät, som om den kom här nerifrån.»

Leonard visade med sin feta, lilla näfve på sin rosett, och Lilly förstod fullkomligt, att farbror Algots röst nog varit ansenlig.

»Då blef Tora röd som en kokt kräfta, och ögonen blefvo så, att man kunde tro, att hon skulle börja tjuta.»

»Skall man inte säga gråta, Lellan,» frågade Lilly i tillrättavisande ton.

»Äsch — du förstår ju, hvad jag menar! Du som är en flicka, skall naturligtvis alltid säga gråta, men med en pojke är det inte så noga. Men nu skall vi hålla på, tills det blir slut. Och nu är det det värsta, Lilly: nu skall du bli röd och tårögd också! Jo, nu vet jag!!! Du är så blek, men du kan godt nypa i kinderna! Nyp riktigt, riktigt hårdt, så att det gör duktigt, duktigt ondt! Då får du nog tåror i ögonen och blir kanske lika röd, som Tora blef.»

Lilly var lydlig som vanligt och nöp med all den kraft, hon hade i sina spåda händer. Inom sig fruktade hon, att Lellan skulle finna sig förlåten att gripa in, och det var klokast att göra sitt bästa att förekomma detta.

»Är det bra nu,» frågade hon undertryckande en grimas, som smärtan framkallade.

»Jaa då! Tora var inte så röd på långt när. Se'n tittar du bara på dina fingrar! Då gör jag så — — —»

Han kastade sig på knä, så att dammet yrde om honom, och nappade med blixstens hastighet åt sig en af Lillys små händer, frampressande:

»Älskling, håll mig inte längre i ovisshet! Säg att du vill bli min!!!»

Flickungen satt handfallen. Han hade ju inte sagt, hvad hon skulle svara på detta.

»Säg ja, säg ja,» hviskade tillbedjaren manande.

»Ja,» skrek hon, glad att ha fått upplysning i sin okunnighets mörker.

Då det frigörande ordet var sagdt, for friarn upp som en raket, och den häpna flickan blef med all hast klämd och kramad.

Leonard var helt andtruten.

»Det var sant det,» utropade han förskräckt, »jag skulle kyssa dig också — det höll jag rakt på att glömma! Ja visst skall det vara midt på munnen, vet jag!»

Sedan kyssen var öfverstökad, satte han sig bredvid Lilly och lade armen om hennes skuldra.

»Se'n så satt de och hviskade och tittade så vådligt på hvarann, och Tora pratade allra mest — — och då är det du, som skall prata!»

»Hvad skall jag säga då?»

»Hvad som helst — det gör ingenting, hvad det är, bara man kan tro, att de sade det, förstås,» hviskade han och stirrade utan att blinka in i hennes ljusblå ögon.

»Ser du, Lellan! Där är Misse,» hviskade hon knappt hörbart och besvarade hans smäktande ögonkast.

Leonard såg ut, som om ett tvifvel ett ögonblick sänkt sig i hans själ. Talade manne Totti om Misse till farbror Algot, när hon hviskade till honom därborta på bänken? Det var förstås inte godt att afgöra — han hörde ju inte ett ord!

På verandan hördes i detsamma hastiga steg.

»Nej, aldrig du, aldrig,» hördes en munter flickröst.

»Ja, förr får du heller aldrig handsken igen,» svarade en manlig röst.

»Det får du se det!»

Det lilla paret på den provisoriska bänken glömde sin förlofning med ty åtföljande kärlekskutter och vände sig mot boningshuset.

Där syntes Tora i full fart förföljande den stackars farbror Algot, som sprang för brinnande lifvet med en röfvad ljusbrun handske.

Toras mörka lockar voro ostyriga och slogo henne i ögonen, och hennes kinder blossade i kapp med rosorna kring verandans räcke. Hon måste stanna och andas ut ett tag. Då kom farbror Algot helt nära och räckte fram handsken riktigt retsamt. Tora efter honom och så full sprängmarsch igen.

Leonard stötte Lilly i sidan.

»Nu — — — nu profgar de, för det sa mamma, att de snart skulle!»

VII.

Ack, Iduns snälla läsarinna,
Hur tacksam man sig känna bör
Att ha ett blad, som skrives för
Och läses blott af kvinnor!

Om mannen med sin fina takt
Ibland så lågt sig värdigas att sänka
Att Idun några blickar skänka
Och kritisera den kantänka,
Vi ägna honom lugnt vårt djupaste förakt.
Hvart skulle vi, om den ej fanns, oss vända
Att våra djupa tankar sända,
Som Idun sprider se'n så fort från trakt till trakt.

Och hvar kan annars fritt man prata
Om saker mera delikata,
Som intressera dock hvar flicka och hvar fru
Som t. ec. nu
En sak, som fylla bör med sorg hvart kvinnligt sinne:

Man förr sin stolthet satt uti ett bländhvitt linne

Med spetsar, broderi och »pet»,

Ett utsökt plagg, som hvar en vet,
Men modet gör ibland förtret,
Ty, mina läsarinna, märken,
Att snart det finnes icke mer,
Ty som jag uti bladen ser
Blir hädanefter kolsvart — särken!
En paus här jag gör, att I mån hämta er —

Snart blir ju mänskligheten vriden.
Man utaf laft, brokad och siden
Nu sömmar sig en svart chemise,
Som ej på byke läggs, men när dess tid är liden

På Karl den tolfte raska vis
Förpassas ut ur tiden.
Så ha vi glunkas hört ännu en annan sak,
Att ganska snart oss modet bjuder
Att gå med muscher, smink och puder,
Och, kära, hvarför ej, ifall det sker med smak.
Och sedan, fruar små, ifall man törs det

hwiska,
Vi kläda våra män uti peruk och piska
Och härrosett där bak.

Med allvar djupt man bör om detta ämne tala,
Ty mer än förr behöfs att skyla hjässor kala
Och pulsa männen upp på alla sätt och vis.
Mig tyckes allra bäst att bilda en förening
Att i så viktig sak få tala ut sin mening
Och så att fästa ut på öfligt sätt ett pris
För den, som visste bäst på hvilken grund skall

byggas,
Att mannen på allt sätt för billigt pris kan snyggas,
Att från vårt täcka kön för bjärt ej sticka af.
Men ännu för all del så tysta som en graf,
Ty förrn så viktig sak har grundligt hunnit dryftas,

Bör ej för våra män en flik af slöjan lyftas.
— Gunås så visst, det känns så högst beklämdt mitt sinn'.

För er kanske den hulde maken
Är genast villigt med om saken . . .
Jag har så litet hopp om min!!! —
Man kan ej förebrå oss heller,
Därför att vi till ytan se,
Då nyss en bisp tänkt ut modeller
Att ny mundering prästen ge.
Där har han suttit och funderat
Och grubblat på sin bispestol,
Ibland med skraddarn konfererat,
Och så till sist han modellerat
En dräkt, som stöter smått på — kjol.
Jag skälet dock så väl förstår,
Det är för prästfrun, som han ömmar.
Kaftanen nu med alla sömmar,
När hon den blank och sliten får,
Ät barnen ingenting förslår,
Men tänkom hur af denna kappan
Med all dess vidd och all dess längd
Bör bli kostymer uti mängd,
Se'n ungarne den ärft af pappan.

Kanske att moder och att kläder
Bort komma mer i andra hand
Och att jag alltför sent er gläder
Med nytt ifrån vårt broderland,
Där nu små söta kvinnspersoner
Eröfrat sig ännu ett fält
Och sköta sig så fermt och snällt
Som inspektorer vid stationer.
Och dessa platser, visst jag tror,
Få kvinnor snart i alla riken,
Ty med en kvinnlig inspektor
Lär ökas rent enormt trafiken.
I uniform med gyllne band
Och så en dito hvisselpipa
Och lilla flaggan uti hand,
Hur söt hon är, kan man begripa!

På hvarje tåg man ser förstås
I fönstren massor af tupéer
— Kritiken, som ibland består,
Lär komma mest ur dankupéer —
Och mammorna att mågar få
— Så ryktet säkert oss förkunnar —
Ej resa mer till bad och brunnar,
Där det ej alltid nappar på
Och kostar mera än det smakar.
Nej, flickan plats vid järnväg ta'r,
Och där hon ledigt alla da'r
Kan tillgång ha på äkta makar;
Visst skall det gå med hisklig fart
Att freriet hinna sköta,
Men om ej några hinder möta,
Är det klareradt ganska snart,
Och förr'n man hunnit väcla tågen,
De hunnit kyssar väcla ut,
Och svärmor öfversäll till slut
Fått »stora famnen» ge åt mågen,
Det godt hinns med på en minut.

Men, Iduns läsarinna,
Hvarför ska' Sveriges kvinnor
Ej samma chancer ha,
Ty vi ä' lika söta
Och kunde tågen sköta
Fullkomligt lika bra.

Mitt råd I därför hören,
Vi till herr Direktören
— Med general framför —
Ödmjukligen oss vända,
Så kanske det kan hända
Att han vår klagan hör.

Snorre.

Bildade mödrar.

I samband med en uppsats om skolferier i n:r 27 af Idun kom mig i tankarna en fråga, som nog många af Iduns läsarinna känna igen, antingen de nu hafva framställt den själfva eller fått höra den såsom en liten förebräelse. Den gäller studerande kvinnor — särskildt studentskor — och lyder: »Ja, och så gifter du dig till slut, och hvad har du då för nytta af dina studier?»

Jag skulle vilja svara med en motfråga: »Hvar skall den bildade kvinnan få ett bättre verksamhetsfält än i barnen, sina egna barn?»

I de allra flesta fall gå en kvinnas studier fram till lärarinneplatser, alltså till handledande af ungdomen. Men den ungdom, man kommer närmast, är naturligtvis ens egna barn, dem kan man hafva det största inflytandet öfver, och för dem behöfver en kvinna bäst sin bildning. Det beaktas i allmänhet alldeles för litet, hvilken välsignelse kvinnornas större bildning äger just i förhållande till barnen.

Det är en sak, som erkännes af alla, att man nämligen för att kunna moraliskt handleda en människa måste vara henne moraliskt öfverlägsen. Kritiken öfver ett motsatt förhållande har blifvit fastslagen i det bevingade ordet: lef som jag lär, men icke som jag lefver! Alldeles likartad ter sig saken i intellektuellt hänseende. Författaren till den ofvannämnda, behjärtansvärda uppsatsen framhåller, hurusom under ferierna hemmets inflytande får göra sig gällande på barnens utveckling. Hvarje moder, som äger fördelen af en utmärkt uppfostran, skall säkert ge mig rätt i att detta varit henne en stor hjälp vid ledningen af barnens karaktärsutveckling. Genom att alltid kunna ge dem ett råd, en anvisning vid deras skolarbete, att

kunna svara på deras frågor, som de ej få besvara i sina läroböcker, kommer hon dem i alla afseenden närmare, än hon skulle göra, om hon stode utanför deras studier. Särskildt äger detta värde i förhållande till söner. Det är mycket nyttigt för en halfvuxen gosse med litet anlag för öfversitteri att veta, att mamma just inte tycker hans bildning vara så stortad, äfven när han en gång når den efterlängtede, befriande hvita mössan. Tanken på att hon gjort detsamma före honom bidrager ofantligt att höja modern i hans medvetande och ger henne ett välgörande moraliskt öfvertag. Unge herrn kommer då för öfrigt ut i lifvet med en mycket större aktning för kvinnans förmåga.

En högt bildad fransk präst sade en gång: »Det finns ingenting sorgligare än när ett barn säger: mamma, hon begriper ingenting! När jag hör det, ville jag rikta en allvarlig maning till hvarje ung flicka att icke låta några bildningsmöjligheter gå sig förbi.»

Naturligtvis kunna icke alla våra unga flickor ägna sig åt studier i ordets egentliga mening, men de flesta kunna på egen hand utvidga sina kunskaper och framför allt sin intressesfer, hvilket senare nog medför ökade kunskaper. Våra högre flickskolor lämna en utmärkt grund att bygga vidare på, och ännu finns väl ingen, som ånkrat den tid hon nedlagt på andligt arbete, äfven om hon icke direkt försörjer sig genom den uppfostran, hon fått. Därför ville jag bara bedja dem, som läsa dessa rader, att de aldrig säga till en studerande ung flicka, att hennes arbete är bortkastadt, om hon blir maka och mor.

Vox clamantis.

Ännu en 100-åring.

FRU CHARLOTTE MARGARETA SCHOTTE.

Det är föga mer än en månad sedan Idun var i tillfälle att presentera bilden af Stockholms äldsta invånarinna, den då 100-åriga fru K. E. Ahlbom. I dag ha vi nöjet att på samma vis hylla en sekelgammal representant för landsorten, fru Charlotte Margareta Schotte, som med synnerligen väl bibehållna kropps- och själskrafter i dag fyller sitt hundra år.

Fru Schotte föddes den 29 juli 1798 på Selagården i Härlunda, annexförsamling till Skara domprosteri. Dotter till öfversten och chefen för Kungl. Västgöta regemente C. J. af Gillner, gifte hon sig 1826 med kaptenen vid nämnda regemente, riddaren och innehafvaren af medalj för tapperhet i fält, förvärfvade i kriget mot Napoleon 1813, C. G. Schotte.

Änka 1852, har fru Schotte sedan bott än i Västergötland, än i Värmland. För närvarande bosatt i Sköfde, vårdas hon af sin yngsta dotter, gift med rektorn vid Sköfde allmänna läroverk d:r D. Ahlquist.

Såsom redan är antydt, är fru Schotte i besittning af goda kropps- och själskrafter. Synförmågan har dock under det senare året gått i det närmaste förlorad. Dagligen ser man fru Schotte i rörelse, än i trädgården, än på väg till släkt och vänner, än på vandring till kyrkan.

”Poesi och unga flickor”.

En liten bit kulturhistoria med anledning af de unga damernas poesi-album.

Af G. v. U.

Poesi och unga flickor äro två begrepp, som höra samman, två begrepp, som man tänker sig samtidigt; man gör så och har alltid gjort så. Hvad motsvarades våra poesi-album af i forna tiders jungfruburar?

Vårt otäcka utländska ord poesi-album fanns alls icke, gudskelof. Men visböcker lågo väl förvarade underst i kistorna och fingo ej framtagas, annat än då de unga tärnornas fru moder gifvit dem en ledig stund någon helgdags eftermiddag. Våra äldsta visböcker äro från 1500-talet. De innehålla mest religiösa och moraliska sånger, för vår tid onjutbart tunga och — i förtröende sagdt — tråkiga, typiska för sitt århundrade — reformationstiden. Men de voro likväl något annat än det vardagliga, och säkert lästes de med mycken vördnadsfull andakt. Och hur sågo böckerna ut? Tjockt, pergamentartadt papper, bundet samman i otympliga skinnband med gedigna sölvspännen. Och skrifna för hand voro sångerna af lekare — dessa till intet dugliga, som drefvo från gård till gård och ingen annan nytta kunde göra för maten och sofplatsen än nedteckna de sånger, hvarmed de om kvällarna förnöjde gårdsfolket.

På 1600-talet fingo visböckerna en annan karaktär så till vida, att äfven världsliga sånger, ballader och dansvisor upptecknades. Dessa äro våra s. k. folkvisor. Visböckernas namn förändrades till balladsamlingar. Fortfarande voro de handskrifna, men nu af enskilda framstående personer — samma stil igenkännes hela samlingen igenom, och oftast är namnet utsatt på den, som verkställt uppteckningen. Litteraturhistoriskt sedt äro alltså 1600-talets samlingar de värdefullaste, såsom varande mest ordnade. Banden blefvo nu dyrbarare, oftast rödt läder med guldtryck. — Gladare blefvo visorna i den mån man kom in på karolinska tidehvarvet — vårt storhets-tidehvarf, hvarunder det äkta svenska glada lynnet tog sig starkare och starkare uttryck, jumer vår yttre storhet först hotades och sist gick under. De medeltida, något eller helt vemediga balladerna kommo ur smaken; man upptecknade hellre visor, skrifna af lefvande

författare. Och detta gällde mer och mer, allt efter det man kom in på 1700-talet.

Nu kommo tryckta böcker mera i bruk: de handskrifna visorna blefvo åter något särskildt för de unga fröknarna, något tillfälligt, som förvarades bland deras minnen. Där voro små visor, naiva och enkla, som handlade om blyg kärlek, där voro de mycket omtyckta och vid hvarje bröllop nödvändiga bröllopsdikterna, och där voro små sirliga åpropos, lämnade till den sköna med någon liten gåfva. Ju längre man kommer in på 1700-talet förloras naiviteten, skämtet blir djärfvare och till slut igenfinns man den gustavianska tiden; man anar, att skaldens lön ej blott blef ett blygt tack, utan kanske en handtryckning och en låtsadt öfverrumplad kyss. —

Och härefter går utvecklingen fortare. Reaktionen och reaktioner allt framåt. Tärnorna från Gustafs tid fostrade sina barn och barnbarn strängt. I deras gömmor fanns intet, som ej den stränga modern sett. Inga ljufva minnen, blott något tryckt omtyckt skaldestycke med nordiskt motiv, och därmed äro vi inne på 1800-talet.

På midten af 1800-talet dyka åter de små handskrifna dikterna upp, men icke i bokform, icke i form af minnen. Den tidens unga flickor fingo eleganta askar, som liknade böcker, och inuti dessa askar lågo lösa guldkantade blad. Dessa blad lämnades till väninnorna, som därpå skrefvo rörande och sentimentala utdrag ur skaldestycken.

Och så äro vi framme vid våra poesi-album, framme hos våra Aftonbladsfröknar, framme i vår den allmänna folkbildningens och kvinnofrigörelsens tid. Och nu finna vi hos alla unga flickor ett poesi-album, och alla hafva de vänner, som med vår tids drifna, stora, tydliga stil gifva väninnan ett filosofiskt djuptänkt råd i bunden form: »Hvad rätt du tänkt...» — »Tro den du älskar.»

Kvinnan — kulturbärrarinnan!

Kvinno-klubbarne i London.

»Klubben» är som bekant ursprungligast ett engelskt begrepp och en engelsk skapelse samt har efterhand genom vana och omständigheter blifvit ett behof för engelsmännen mera än för något annat folk. Den utgör i viss mån en ersättning för det egna hemmet för alla, i synnerhet för alla ogifta män, som icke ha tillfälle att skaffa sig ett eget sådant eller som föredraga att för ett relativt billigt pris omgifva sig med de bekvämligheter, den lyx och komfort, som på medlemmarnas gemensamma bekostnad kan anskaffas. I sin klubb kan man tillbringa hvarenda timma på dygnet af den tid, som icke är ägnad åt arbete eller sömn, utan att tala med någon människa, i fall man ej är böjd för sällskaplighet, eller viss på att träffa personer af sin egen samhällsställning eller som öfverensstämma i tänkesätt (t. ex. politiska) eller intressen af ett eller annat slag, i fall man söker sådana vänner. Klubben ersätter härigenom också i väsentlig mån det egentliga sällskapslivet, hvilket ju ock i England utöfver själfva familjekretsen är tämligen inskränkt. — Att under sådana förhållanden de hundratals londonska klubbarne äro i afseende på både organisation och ekonomi af de mest olikartade slag, säger sig själf.

Några sådana inrättningar för fruntimmer, vare sig speciellt afsedda för dem eller ens sådana där de ägde tillträde, funnos emellertid icke i London för jämförelsevis ännu helt kort tid tillbaka. Fördomen däremot var för blott tolf eller femton år sedan så stark hos allmänheten, att ingen vågade sätta sig i spetsen för en inbjudning, oakadt just »de lokale Forhold» manade därtill. Man bor i London aldrig i stadens inre, utan i dess aflägsnare kvarter, i omgifningarna, mer eller

mindre på landet; men man behöfver naturligtvis allt som oftast fara in till de centrala stadsdelarne för sin »shopping» d. v. s. sina inköp i magasinerna, för besöken hos sömmerskan, för matinéer å teatrarne eller af mångfaldiga andra skäl. För en dam, som, i afvaktan på att efter sin mans *business-hours* träffa honom för att på aftonen gå på teatern, tillbringa dagen i London, måste det vara synnerligt angenämt att hafva ett ställe, där hon kan lägga in sina paketer, luncha eller dricka en kopp te, göra en smula toilett, stämma möte med en väninna o. s. v. — Men äfven för fruntimmer af annan kategori än rika fruar måste tanken på sammanslutning i en klubb verka tilltalande, nämligen för alla de många, hvilka, vare sig gifta eller ogifta, äro intresserade i den praktiska kvinnorörelsen i alla dess riktningar och som i dessa samlingsrum skulle finna en naturlig föreningspunkt.

Också dröjde det icke länge, sedan första steget tagits, innan en hel mängd klubbar för damer bildades, och det erkännes nu allmänt i England, att de verkat mycket godt. De ha mäktigt bidragit till att, om icke utplåna, åtminstone utjämna eller moderera den skarpa klass-skilnaden genom att sammanföra bildade och intelligenta kvinnor af olika samhällsställning. Världsdamerne, som här komma i beröring med systrar, hvilka själfva måste förtjäna sitt bröd och i följd där-af äfven i sitt sätt att vara gjort sig mera oberoende af de snörrätt konventionella formerna, hafva lärt sig att få en bättre blick för de stora sociala frågorna och kvinnorörelsens ingripande i dessa. Å andra sidan hafva de fria kvinnorna — ordet gifvetvis i god mening taget — genom det dagliga sammanträffandet med de förra lärt sig undvika faran att antaga i det yttre ett alltför manligt väsende och att, under kampen för tillvaron, förlora en del af sin kvinnliga gratie.

*

Det finnes numera tre slags klubbar för damer i London:

De, som stå öppna för både herrarne och deras kvinnliga familjemedlemmar; sådana äro *Albemarle*, *Baths* och *Sesame*;

de, som äro företrädesvis afsedda för deltagare i eller befrämjare af det kvinnliga frigörelsearbetet; och slutligen de »mondäna» klubbarne.

Bägge de senare äro uteslutande afsedda för fruntimmer och räknas tillsammans omkring *nio tusen* medlemmar.

Den äldsta af kvinnoklubbarne är *Sommerville Club*, som på sätt och vis räknar sin tillvaro ända sedan 1878. I sin begynnelse var den likväl icke en klubb i egentlig mening, utan blott en anspråklös och billig restaurant för fruntimmer, förenad med ett litet tidningsrum. För tillträde till detta erlades en inträdes- och årsafgift af 5 shillings (kr. 4.50). Efterhand växte detta lilla etablissement ut till den verkligt storartade klubb, som helt nyligen inflyttat i sitt eget komfortabla hus vid Hannover-Square. Medlemmarne, som nu, utom årsafgiften, betala en inträdesafgift af 1 guinea, hafva till sitt förfogande, jämte alla möjliga tidningar och tidskrifter af intresse, ett stort bibliotek med rättighet till hemlån. En gång i veckan är sällskapsafton med föredrag och diskussion och en gång i månaden stor soiré. Installationen är smakfull och dyrbar och klubben håller ett förträffligt kök.

Pioneer Club grundades för sex år sedan af den nu aflidna mrs Massingberd, hvilken i många riktningar utöfvat stort inflytande på kvinnorörelsen i England. *Pioneers* första lokal var vid Regent Street ofvanpå en parfymributik, men har efter ständiga utvidgningar och flyttningar nu hamnat vid Grafton street. — *Pioneer* är mera än en vanlig klubb så till vida, att den är ett af de förnämsta organerna för kvinnorörelsen, hvaraf alla dess medlemmar äro ifriga anhängare. Hvarje ledamot bär såsom klubbens emblem en nål i form af en liten miniatyryxa och betecknas med ett nummer i st. f. namnet, såsom symbol af jämlikhet. — Alla de tidens sträfvan, i hvilka kvinnorna taga liflig del, äro här föremål för arbete i skilda sektioner: så deras politiska rösträtt och tillträde till offentliga ämbeten, anti-vivisektionen, nykterhetsabsolutismen, vegetarianismen o. s. v., o. s. v.

Diskussionsaftnarna hvarje torsdag hafva alltid utgjort en af klubbens förnämsta lockelser. De föregås af en diner, till hvilken medlemmarne äga rätt att inbjuda vänner. Alla möjliga frågor af intresse bruka där komma under debatt. Hvarje tisdag äga sällskapliga sammankomster rum kl. 4— $\frac{1}{2}$, 6 och allt emellanåt gifver klubben större soiréer. (Forts.)

*

Åter hemma!

Åter hemma! — Så sjunger det inom mig. Åter hemma i fadersfamn, bland bleka rosor, i mina drömmars rike! Åter hemma hos allt detta, som äger all min häg!

Åter hemma vid mitt gamla skrifbord. — Eklids-sångaren ler emot mig, Orfeus slår sin lyra, blåklint och prästkragar skimra. Den gamla flygeln spörjer, hvar jag varit — du käre vän, nu skola vi jubla tillsammans, vi två! Du skall hjälpa mig att sätta i musik detta dajliga »åter hemma».

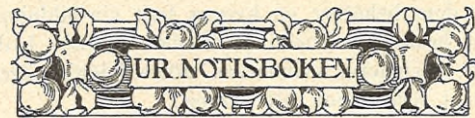
Hvar jag kom på min utflykt, mötte mig vänlighet, glädje och sång. Jag skådade in i varma hem. — Kanske berättar jag dig, min okände vän, en annan gång sagan om en sådan liten fristad. Jag hörde barnjoller och fåglalåt. Men midt under detta allt längtade jag, längtade så, som man längtar efter det käraste på jorden. Alltför fasta rötter måtte jag ha slagit i vår gamla prästgård. Öfverallt annorstädes känner jag kyla, är jag en främling. Jag skulle aldrig kunna slå mig fram där ute i lifvet. Helt och fullt kan jag lefva och drömma blott i den gamla kända omgifningen.

Åter hemma vid aftonbön och psalmsång. — Valsignelsens ord ljödo för mina öron skönare än någonsin förr nu, när de första aftonen på nytt lästes af den kära stämman. Helgsmålsringningen i kyrkan mötte mig med sin frids-hälsning, lindarna susade ett: »välkommen igen» — fars vackra skog undrade, hur jag kunnat vara så länge borta ifrån den. Är det då så länge? Ja, hela fjorton dagar. — Ler du min läsare, eller hvad? Ler du åt detta stora barn, som icke kan trifvas annorstädes än bland hemmets hvita björkar? Du får gärna le, ty ditt löje är helt visst af det glada, goda slaget.

Kanske vaknar snart nog reslusten på nytt. Det skulle icke förundra mig. Vi stämmnings-människor äro de oberäkneligaste af alla skapade varelser. Kanske sjunger jag snart nog åter Kjerulfs visa om »de høje Fjælde», packar min kappsäck och far — far med Gud i hägen och sol i blicken. Ack, det är visst mödan värdt att fara för att få se allt det vackra där ute, för att samla ett förråd af ljus för kommande skumma dagar, men, last but not least, för att vid återkomsten få känna allt det, som ligger i detta ljufviga »åter hemma»!

In genom fönstret strömmar sol, rosendoft fyller rummet. — Jag måste ut — ut för att tänka och drömma det vackraste jag vet, ut för att tacka Gud för detta leende hägn, för denna blommiga ro, för detta betagande, drömfagra »åter hemma».

Adi.

En behjärtad flicka. I måndags f. m. timade å Lagnö, nära Stockholm, en händelse som lätt kunnat kosta två människolif. En $2\frac{1}{2}$ -årig gosse föll nämligen i det ganska djupa vattnet vid sidan af ångbåtsbryggan. En 16-årig flicka, *Elsa Jern*, dotter till grosshandlare C. Jern härstädes, kastade sig ögonblickligen efter och lyckades rädda den lille, ej utan fara för sitt eget lif.

Kapprödd mellan damer. Den sedvanliga kapprödden mellan damer, som brukar ske i juli, ägde på söndagen rum från Hasseludden å Orningelandet till Lidingön. 15 båtar deltog, där-af 9 i fyrmansrodd och 6 i tvåmansrodd. Starten skedde kl. 3 på middagen och resultatet blef: i fyraårade giggar: Eol 12 min. 34 sek., Paris 12 min. 40 sek., Eria 12 min. 42 sek. och Eris 12 min. 43 sek., samt i tvåårade giggar: Tan-

dem 14 min. 47 sek., Thyra 15 min. 10 sek. Prisen utgjordes af blommor och kransar samt små medaljonger af olika färg — brons eller nickel. Konvojen bestod af militärer och studenter, som nu vistas å skärgårdens sommarställen.

Liten Inger.

Berättelse från 1500-talet
af Elisabeth Kuylenstierna.

(Forts. o. slut).

Olof var en lärd, och detta hade gjort honom skeptisk och rädd att brottas med verkligheten, han kunde lida och älska, men han kunde icke hoppas på det friska, sunda sätt, som tankens kroppsbetare förmå. Och när han från ett porthvalf såg Inger föras bort till klostret, störtade han icke hänsynslöst fram; han gömde hufvudet i händerna och snyftade utan tårar.

I den stora klosterkyrkan funnos sextio-två altaren och vid hvart, och ett af dem brann den röda evighetslampan lik ett vakande öga. Öfver högaltaret fanns ett italienskt bildhuggeriarbete, föreställande den heliga Birgitta sittande emellan tvänne kardinaler, bakom henne hotar skärselden, afgrunden glöder, men himmelen öppnar till sist sin famn. Blek och med ögon mörka af inneboende sorg vandrade Inger långsamt fram på kyrkans midtgång, hennes fötter rörde sig mekaniskt öfver de kända grafstenarne: drottning Filippas, Birgitta Turesdotter Bielkes och många andras.

Under hela den långa högmässan måste hon stå vid grinden till koret, men när den var slut kom confessor (biktfadern) och några andra munkar och hämtade henne. Liten Inger hade blifvit noga undervisad om, hur denna underliga, lefvande begravningsakt skulle tillgå, och utan att våga visa det uppror, som brusade inom henne, föll hon på knä och aflade med en röst, klanglös och matt som en sofvandes, sitt löfte att obrottsligt hålla klosterreglerna. Confessor räckte fram regleboken, och hon lade sina späda händer på den, hvarefter hon yttrade de inlärdade orden:

»Jag lofvar Gud den Allsväldige, Jungfru Maria, Sancta Birgitta och eder fader Confessor lydriad, kyskhet och fattigdom och desse klosterlefnadsregler att gömma och att lyda mor Abotissan i allsköns ting och trohet och ovärdelig beständighet intill min död, i namn Fadrens, Sonens och den Helige Andens, Amen.»

Confessor kastade nu en hand full mull öfver hennes arm, till tecken att hon, den fagra Inger Pedersdotter, var död för världen. Klosterdräkten frambars och bestänktes med vigvatten, och snart stod hon klädd i den gråa nunnekjorteln, manteln och doket.

Då Inger i den ljusa våraftonen kom in i sin dystra cell, gick hon genast fram till den lilla glugg, hvilken tjänade som fönster, och i det hon pressade sin kind hårdt mot muren, stirrade hon ut mot den strimma af blå himmel, den glimt af grön, fri värld hon kunde skymta. Klosterkyrkan hämmade som ett fruktansvärdt veto den redan förut begränsade utsikten, men slutligen upptäckte hon dock under frisen af kyrkans tak ett svalbo. De voro två därinne, två, som älskades och smektes, två! Hon kunde höra det glada kvittret, de jublande dril-

larne, med händerna för öronen kastade hon sig förtvifladt gråtande ned på den hårda britsen, och när snyftningarna upphörde, kommo tunga tankar, sådana som förr varit främmande för henne, och plöjde bitterhetens och tviflets första skarpa fåror i hennes själ. Det var icke tvifvel på Gud, men på människouppfattningen af tillvaron; hon tyckte, att den öfverlägsenhet, som människan skröt af, var löjligt högmod. Icke ens så mycken frihet gaf hon sig själf, att hon älskade och lät sig älskas utan småsinta hänsyn. Frihet, frihet! Hvad hade människorna gjort denna gåfva till? Ett förvilladt begrepp, som de rådbåkade och hackade sönder med förtalets skarptandade tunga.

Och Olof, som visste så mycket, som var lärdare än de flesta i Vadstena, med all sin lärdom kände han icke något medel mot hårda domar. Där hon låg, liten Inger, nej, icke liten längre, ty sorgen gör själen stor och blicken fjärrskådande, kunde hon endast med största ansträngning se den blåa himmelstrimman mellan hustaken, men hon skärpte synförmågan till det yttersta, ty denna fattiga färgfläck representerade ju världen för henne.

Dagarne kommo och gingo i trög enformighet, delade mellan bönpallen och knyppeldynan samt någon gång en promenad i den lummiga klosterträdgården. Hon gick då oftast helt långsamt och med sänkt hufvud, som den går, hvilken drömmer och icke vill vakna. På rabatterna doftade blyga luktviol, de hviskade på sitt fläktlättaspråk om tålmod och undergifvenhet; den stolta Sancta Britaörten reste stråft hufvudet i obruten viljekraft, och klosterliljan skimrade bländande hvit, en symbol af kyskheten.

Så småningom lärde Inger sig den farliga konsten att ändamålet helgar medlen, de mera erfarna klostersistrarna gåfvo henne exempel, och snart hade hon förstätt skaffa sig en möjlighet att genom bref och hälsningar underhålla förbindelsen med Olof. Den kärlek, som hon måst uppbinda likt ett svagt ungt träd, hade i tystnaden och saknaden växt sig stark. Den hade tagit alla lifssaft som funnos inom henne, blifvit hennes mærg och must. En och annan gång lyckades de båda unga lista sig till ett möte, och på detta korta ögonblick lefde Inger veckor och månader. En dag satt hon i sin skumma cell, dit hon på bakvägar smugit papper och penna, och skref till sin Olof.*

»Min ganska färliga hälsning af allt mitt bedröfvade hjärta till min allra färesta hjärtans glädje, försändt med vårom Herre.

Efter vårt senaste färliga samtal och omgång, må jag icke förgäta dig, fära hjärtans vän, några ord tillskrifva hjärteligen. Gud gifve jag kunde utvisa dig på detta papperet mitt trofasta hjärta, som med dig skall intill döden vara förknippadt, så länge jag lefver i denna usla världen, fast det än vore fem tusende år.

Jag tackar dig, mitt allra färeste hjärta, för den färliga skrifvelse och sändning, som du mig sände med Johan Andersson mig till öfvermåttan hugnelse. Gud unne mig lifvet, att jag må kunna unna dig godt igen. Du vet själf mitt tillstånd i detta fängelse, att jag icke får försända sådant, som jag gärna ville. Dock, om jag intet annat äger här i världen, vet jag dock, att jag åt ingen ville förinna mig själf heldre än åt dig, mitt färliga hjärta, så länge jag lefver.

Jag ville sända dig en virfad hätta, som jag själf hafver förfärdigat. Men när syster Kerstin Andersdotter såg, att jag blandade något guldband och

*Detta bref är till större delen kopieradt efter ett, som finnes tryckt i De la Gardieska Arkivet.

gyllen tråd, sade hon: »Du måste hafva någon allra färesta?» — »Tänk aldrig så!», svarade jag, »här i klostret lærer väl märka sig, om någon af Bröderna hafva sådant på sig — och till en världslig person dristar jag mig aldrig sådant försända af kärleksfullt hjärta.» — »Nej, du ännar gömma den åt Olof Nilsson.» — »J, Syster, må intet tala därom för någon, ty jag hafver sett eder virka en lång lufva, tala och snacka med Broder Bertell i Tullporten S:t Olofsdag. Ingen annan hafver sett eder. Gör ni, som eder lyfter.»

Allra färeste hjärta, afta dig för Syster Margareta. Du vet väl, att hon hafver gjort spott af oss, och du minns väl, hvad hon sade, då vi talte på vår kyrkogård S:t Johannes afton — då hon såg brefvet falla ur min barm? Hon må göra, som hon har samvete och kan stå till. Jag kan inte råda därför. Torde hända att of några andra spefulla människor hafva kommit oss emellan och söka att vända ditt trofasta hjärta med fagra ord och förtal?

Jag fick ej så ofta tala med dig eller skrifva dig till, allra färeste glädje, lifväl har du mig tillsagt, att jag aldrig skulle tvifla om din tro; och hafver jag af dig sådant alla dagar funnit och är beredd, så länge jag lefver, att hålla mig vid den trohetsed, som du mig tillsagt. Om du visste, allra färeste vän, hur jag sedan tänkt på dig och huru mitt hjärta har brunnit i mitt bröst, skulle du intet förundra dig, om jag är något blek och vanskaplig, då du får se mig. — När jag speglar mig i den lilla spegeln, som du mig sände, tycker jag mig vara lifare ett beläte än en människa.

Du, min bästa fröjd, har lagt dig djupt i mitt hjärta. Jag djärfves för ingen utan för Dig allena bekänna, att jag förmår illa ända mitt Awe Maria eller läsa mitt Pater Noster, utan Du kommer mig i bägen. Ja, i själfva massan kommer mig före Ditt täcfe-liga ansikte och vårt färliga umgänge. Jag tycker jag kan icke skrifa mig för någon annan människa. Jungfru Maria, Sancta Birgitta och Himmelens Hjärfaror skola kanske straffa mig här för? — Men du vet väl, hjärtans färeste, att jag med fri vilja och uppsåt aldrig dessa regler samtyckt. Min fader hafver väl min fropp i detta fängelset insatt, men hjärtat kan intet så snart från världen återfallas. Jag är en människa af fött och blod, och det kvinnliga könet är svagt och bräckeligt, som S:t Paulus säger.

Ibland alla världsliga ting synes mig intet så svårt gå tillsammans som det, att jag med Dig, min skatt, intet får lefva och dö. Du lærer väl komma ihåg, hvad jag sade, när jag första gången talte med dig i klostergården: att mig hvarken godt eller ondt kunde vederfaras, för den bedröfvelse och hjärtans pina, som din frånvaro hos mig förorsakat. Jag skildes därmed ifrån Dig, och må du vara viss däruppå, att om Gud skulle behaga att taga dig hädan, medan jag ännu är i lifvet, skulle jag hålla det jag en gång lofvat, nämligen en begängelse uti mitt arma, sorgfulla hjärta för Din själ intill mina döddagar, huru det sig än tilldroge. Om jag dödde först, berder du då Gud för min fattiga själ, att vi må i himmelen räfas?

Jag kan intet mer skrifva. Penman darrar i min hand, hjärtat flyger i mitt bröst. Gud gifve du hade en sådan kärlek? Jag är fuller en människa af fött och blod, men mitt hjärta kan ej gifva sig till någon annan än dig i hela världen, hur än Bröderna snacka, leka på spel och sjunga för mig. Så sant mig vår fära Moder och S:t Birgitta hjälper, skall jag in i döden vara trogen.

Till min allra färeste hjärtans glädje försändt, skrifvet i Vadstena kloster.

Syster Inger Pedersdotter.

När Inger ändtligen slutat och tryckt vaxet mot det grofva papperet, stoppade hon in brefvet i den vida linningsärmen och gick ut i bönerummet till ärlilstenen, där hon sjönk ned på knä framför det i teglet ingrädda radbandet. Här bad hon för sin kärlek, bad med det hopp, som när sig af sin egen styrka i ungdomsår.

Att träffa Olof i systrarnas yttersta tullport var hennes längtan och glädje. När knyppelpinnarne i oafbruten rastlöshet fördes om hvarandra, arbetade hon in sin längtans alla röda trådar i spetsmönstret; och när hon en skymningsstund kunde smyga sig fram längs trädens skugga, till dess hon med klappande hjärta stod vid den port, där hon först riktigt kände sig som himmelens, det är lyckans, brud, då glömde Inger allt, allt utom stundens fröjd.

Hon tyckte om att låta handen glida

Tandläkare dir Geo. Forssmans
Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinkturl
 handlande: Bendix, Josephson & Co., 11 Regeeringsgatan

genom Olofs svarta hår, och med baretten i hand stod han där och log sitt manliga löje åt hennes svaghet. Hur hon strök och strök, föll det alltid i en obändig, mörk våg ned öfver pannan igen.

»Jag tycker det skymmer dina tankar för mig, Olof,» sade hon, »de många, stora tankarne, som bo därinne,» och beundrande smekte hon hans hvita panna.

»Det är inga tankar för dig, barn,» svarade han allvarligt, »hufvudets tankar äro för män, hjärtats för kvinnor.»

»Jag vill äga alla dina tankar, Olof,» utbrast hon häftigt; »allä, om en länk felas i en kedja, är hon icke kedja mer.»

Han såg på hennes späda gestalt i den missklädande nunnedräkten, på det bleka afmagrade ansiktet, i hvilket ögonen glänste onaturligt stora och feberheta, och med en rysning tänkte han, att detta var icke hans drömmars fagra Inger, icke den tärna, som en gång stått som målet för hans sträfvan.

Allt mera sällan kom han till tullporten, och Inger förstod till sist, att nu hade deras blänkande kärlekskedja icke blott mist en länk, utan låset — troheten — hade brutit i den, och hon kunde fira den begängelse i sitt hjärta, som hon skrivit om, ty Olof var död. Grafven gömmer icke säkrare än lifvet ibland.

Det var en höstafon; hon hade tagit fram sin lilla spegel och betraktade sitt vaxbleka, föråldrade och tärda ansikte. Ögonen voro som släckta fyrar, släckta därför att de ej längre hade någon seglare att lysa in i kärlekens hamn, draget kring munnen var stelt, som det blir af stelfrusen

smärta, och på den förr så klara pannan hade lidandets järtecken ristats.

Handen, som höll spegeln, darrade så, att hon släppte den lilla glasbiten mot stengolfvet. Den föll i tusentals skärfvor. Skälfvande stirrade Inger på detta omen om aldrig slutande sorg, denna lyckans dödsdom, som glittrade emot henne likt den elaka glansen i en hätsk siares ögon.

Hon sopade brådskande undan spillrorna af denna sin sista världsliga egendom, men hvad hon ej kunde sopa bort var tanken på honom, som gifvit den.

Hon lutade sig som en och många gånger förr mot det lilla gallerfönstret. Nu var svalboet tomt och himmelen mulen. Allt det blåa i Ingers värld var borta, sedan Olof uteblifvit från de korta mötesstunderna, var ej endast det vida fästet grått, hela jorden var mörk. Hvarför hon trots allt äfven denna kväll gick till tullporten, är ej godt att veta, kanske var det af samma instinkt, som drifver den dödsårade hunden att krypa till sin herres fötter och likom tigga om att få det dödande skottet. Alltnog hon gick. Längre stod hon där, väntande, i den väntan som är en ångestens kvidande själamässa öfver död lycka.

Plötsligt hörde hon steg, välkända, kära steg, men de gingo i afpassadt tempo efter andra, som hon icke kände; lätta, mjuka, smeksamt dansande, små steg, som hade glädjens fjärilsvikt och lyckotankens rytm. Olof och en annan!

Så hade då lifvet tagit honom. Den lilla gråa nunnefiguren hukade sig ned inför detta smärtans döfvande klubbslag, och först i det ögonblicket föll porten för alltid i lås

mellan Inger Pedersdotter och världen, först nu gick hon med sinne och häg in i det tysta klostret.

Men där utanför gingo Olof och en ljuslockig tärna med svart sammets hufva på sin hjässa alldeles som jungfru Inger en gång haft det. Hon var glad och obekymrad; hon fick Olof den tyste att tala och le, men hon begärde icke att få alla hans tankar, hon var en lifvets lilla hvardagsfågel, som pickade smulor och kvittrade utan stora melodier.

Och Olof älskade henne icke så, som han älskat Inger, men denna kärlek hade blifvit en grift, till hvilken han vallfärdade. I lifvet går man dock icke ständigt mellan grafvar, döden kyler blodet och tynger tankarna, och det var därför Olof bröt den lilla vildblomman och förde henne in i det hem, han ej vågat bjuda Inger.

Men mången gång, när sången ljöd från nunnornas klosterkyrka, stod Olof lutad mot muren och tyckte, att i dessa heliga ljud skar som en falsk ton, en djup, bitter ton af hjärteve, och den tonen fann genklang inom honom i ett förtvifadt: *Kyrie eleison!*

Innehållsförteckning:

Helena Adams Keller. (Med porträtt). — I sekelslutet några tankar och reflexioner af E. V. A. — »Små krukor»; pennteckning för Idun af Jenny Hallin. — Snorres rimkrönikor. VII. — Bildade mödrar; af Vox clamantis. — Ännu en 100 åring. (Med porträtt). — »Poesi och unga flickor»; en liten bit kulturhistoria af G. v. U. — Kvinnoklubbarne i London. — Åter hemma! af Adé. — Ur notisboken. — Liten Inger; berättelse från 1500-talet af Elisabets Kuylenstjerna. (Forts. och slut). — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Nu lyktad är solheta dagen
 Och skuggorna tätt falla på.
 Säg, ser du de svärmiska dragen
 Naturen nu börjar att få?

Så fridfull är natten och stilla,
 Att knappast ett löf rörs en gång.
 Men lyssna —! Tyst, är det en
 villa —!

Jag tror jag hör ljud utaf sång.
 Kanhända blott porl utaf vatten —
 Ett uggeskri kanske det var.
 Åh nej, det är sång uti natten!
 Nu hör jag den tydlig och klar.

Hvad tonerna smeka mitt öra,
 Hur härlig den rösten ock är.
 Tyst, tyst att ej sångarn vi störa!
 På tufvan vi sätta oss här.

Hvems är då den klingande rösten?
 Och huru ser sångaren ut?
 Hans namn? Hvem vill gifva mig
 trösten?
 Försent —! Sången redan är slut.

Till musiken hörande.
 Ofta friden störande.
 På en landsväg skramlande.
 För en »kula» ramlande.
 Uppå vägen glidande.
 För den sjuke, lidande.
 På sin luftfärd brinnande.

Sig i sorg befinnande.
 På en snöbädd hvilande.
 En i vattnet kilande.
 Mansnamn mindre »svassande».
 Tre för kvinna passande.
 Med »geschäft» en sysslände.
 Särskild plats för lyssnande.
 En på marken hoppande.
 Mången därmed stoppande.
 Uppå foten sittande.
 Fram ur skogen tittande.
 En tillsamman hållande.
 Sällan samja vållande.
 En i rymden drillande.
 Sig i pölen trillande.
 Barnagommen smakande.
 På en skogsstig knakande.
 Ut i krig nyss gående.
 Två i skogen stående.
 Mål för mången sökande.
 Kapitalförökande.
 Ej till något dugande.
 Annat ord för trugande.
 Uppå axlar hängande.
 Ofta foten trängande.
 Långa stycken mätande.
 I ett kokkärl frätande.
 Där af mången njutande.
 Sist ett fartyg slutande.

Moster Lisa.

Charad.

Mitt första finns i skriften,
 Fast ej uti Guds ord,
 Ja, till och med i griften
 Dess röst blir tydligt spord.
 Mitt andra för hvar moder,
 Som reda vill ett bo
 Åt sina små klenoder,
 Är dyrbart må ni tro.

Mitt hela uti handen
 Du håller fast just nu,
 Och det förnygrar anden
 Hos flicka som hos fru.

A. M.

Stafvelsegåta.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
+																				+
	+																			+
		+								+									+	
			+						+		+							+		
				+				+				+					+			
					+		+						+		+					
							+								+					

Äro orden rätt funna, bilda bokstäfverna i de med kors markerade rutorna ett ordspråk.

Bokstäfverna och stafvelserna äro: a, al, alf, ar, arl, arr, boll, by, d, dan, ed, em, en, et, f, f, f, f, g, gd, grö, h, h, hel, hu, ig, isk, k, k, ka, kar, ki, kors, lar, m, mar, mål, mä, naf, nav, nd, nor, näs, os, p, p, ra, re, ro, rä, s, sal, sta, t, t, ta, trä, ty, ung, ur, va, vil, ven, vin, äg, ök, ä, v.

De tjugoen orden äro: 1) Gammalt svenskt namn, 2) europeiskt rike, 3) italiensk stad, 4) svensk stad, 5) kejserligt namn, 6) provins i Frankrike, 7) svensk sjö, 8) järnvägsstation i Norrland, 9) listigt djur, 10) alltid kär ort, 11) kortspel, 12) litet däggdjur, 13) erforderlig vid bergvandring, 14) för bordet, 15) i vatten, 16) maträtt, 17) fågel, 18) hvad Ajax stundom får, 19) forna namnet på en norsk stad, 20) verktyg, 21) udde. E. O. N.

Orggåta.

- 1) Stad i Sverige,
- 2) ädelsten,
- 3) mansnamn,
- 4) bekant förstad till London,
- 5) stad i Sverige,
- 6) mansnamn,
- 7) stad i Italien,
- 8) namn i Shakespeares »En mid-sommarnattsdröm».

Begynnelsebokstäfverna bilda, lästa uppifrån, och slutbokstäfverna, lästa nedifrån, samma namn som 1) afser.

Co.

Lösningar.

Sifferlogogryfen: Konstapel: knop, asp, nate, last, knep, skopa, konst, panol, sonat, kel, talk, Oka, polka, tanke, oas, Nea, pels.

Charaden: Säng-mat-tor.
 Kedgearilmogryfen: Morea: Mallorca, Osterode, Rönnebyå, Enköping.

Orggåtan: Uddevalla—Marstrand: Uedom, Diana, dromedar, eforus, werst, Anadir, lovera, Levanten, alpländ.

Räkneproblemet:

4 3 5 4
 4 8 2 2
 4 2 8 2
 4 3 1 8

Namngåtan: Johanna, Naima, Marta, Tave, Veronica, Carl.

Rebusen: Underrättelser från omvända hedningar.